

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2021-31-163-173>

УДК 373.24

Бабюк Тетяна Йосипівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7199-1951>

tanja17@email.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Статтю присвячено проблемі організації методичної роботи з підвищення еколого-педагогічної компетентності вихователів закладу дошкільної освіти. Як переконує практика, багатоаспектна освітня робота з дошкільниками висуває високі вимоги до особистісних якостей і професійної підготовки фахівців, зокрема до еколого-педагогічної діяльності, та поступового удосконалення професійної майстерності. Автором розкрито сутність і структуру поняття «еколого-педагогічна компетентність» педагога закладу дошкільної освіти, визначено шляхи і способи її удосконалення в процесі професійної діяльності. Підкреслено, що формування еколого-педагогічної компетентності педагога – тривалий процес, зумовлений багатьма чинниками, серед яких особлива роль належить методичній роботі в закладі дошкільної освіти як основній формі підвищення педагогічної грамотності і майстерності. Здійснено аналіз функцій методичної роботи з питання екологічного виховання дошкільників. На основі аналізу теоретичних досліджень автором визначено критерії і показники еколого-педагогічної компетентності педагога закладу дошкільної освіти та запропоновано модель удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагогів у рамках методичної роботи закладу дошкільної освіти. Ефективність запропонованої моделі перевірено експериментальним шляхом та доведено її продуктивність. Представлений у статті досвід може бути використаний у системі методичної роботи закладів дошкільної освіти. Перспективи подальших досліджень стосуються питань формування у педагогів закладів дошкільної освіти здатності до системного використання спостережень і дослідів у ході екологічного виховання дітей дошкільного віку як чинників розвитку їх екологічної відповідальності і важливого аспекту компетентної еколого-педагогічної діяльності фахівця.

Ключові слова: дошкільна освіта; методична робота; освітній простір; освітня технологія; еколого-педагогічна компетентність; екологічна свідомість.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Сучасна дошкільна освіта повинна гнучко реагувати на запити суспільства, тому значна увага приділяється екологічному вихованню дошкільників. Узагальнений аналіз нормативних документів та зміст чинних програм свідчить, що все більш важливе місце у змісті роботи з дітьми дошкільного віку посідає екологічний компонент. Велика роль у вирішенні завдань екологічного виховання підростаючого покоління відводиться педагогу дошкільної освіти, який володіє високим рівнем сформованості еколого-педагогічної компетентності. У зв'язку із цим набуває актуальності проблема пошуку шляхів удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагогів, які працюють з дітьми в закладах дошкільної освіти (*далі – ЗДО*).

Дошкільне дитинство вважається першим ступенем процесу формування екологічної свідомості, оскільки саме в цей унікальний період життя відбувається накопичення яскравих та емоційних вражень про світ природи, які залишаються надовго у пам'яті людини, і, найголовніше, усвідомлення власного ставлення до навколишнього світу. Процес формування екологічної свідомості здійснюється впродовж всього життя під впливом науки, мистецтва, політики, ідеології, практики і, звісно, освіти. Педагог відіграє ключову роль у становленні екологічної свідомості дошкільника, тому питання про еколого-педагогічну компетентність педагога стає першочерговим [1; 2, с. 5]. Як переконує практика, багатоаспектна освітня робота з дошкільниками висуває високі вимоги до особистісних якостей і професійної підготовки фахівців, зокрема до еколого-педагогічної діяльності, та поступового удосконалення професійної майстерності [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні науковці (Н. Гавриш, О. Гончарова, Е. Карпова, О. Кучерявий, С. Совгіра, І. Трубник та ін.) визначають професійну підготовку педагогів як ієрархічну систему, пов'язану з розвитком особистості дитини. Вважається, що еколого-педагогічна пропедевтика при цьому є системою загальної фахової підготовки в тій її частині, що стосується формування основ екологічної культури вихованців [2].

Вагомі наукові результати отримано у питаннях професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, зокрема щодо формування професійних умінь у освітньому процесі (Л. Артемова); теоретичної та практичної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти (Т. Поніманська); вироблення професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти в умовах ступеневої підготовки (Г. Беленька); організації професійного самовиховання майбутніх вихователів дошкільних закладів і вчителів початкових класів (О. Кучерявий); становлення еколого-педагогічної культури вихователя дошкільного закладу в системі вищої педагогічної освіти України (Н. Лисенко); впровадження інноваційних педагогічних технологій у підготовку фахівців дошкільної освіти (І. Дичківська); підготовки студентів педагогічних училищ і коледжів до використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти (Л. Машкіна), теоретичні та методичні аспекти формування у дітей екологічної культури (З. Плохій).

Загальні теоретичні аспекти методичної роботи в закладах освіти різного рівня висвітлено в працях І. Жерносека, В. Колібабчука, С. Майданенко, В. Павленко та ін. Науковці Г. Беленька, К. Біла, О. Долинна, І. Жерносек, О. Корнєєва, В. Крижко, К. Крутій, Н. Омеляненко, Л. Швайка та ін. у своїх працях розкривають зміст, форми, особливості організації методичної роботи в сучасних закладах дошкільної освіти. Але організація і зміст методичної роботи у ЗДО з питань удосконалення та підвищення еколого-педагогічної компетентності педагогів ЗДО не досліджувалась системно і цілісно, тому тема є актуальною і представляє інтерес для подальших досліджень.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у висвітленні найбільш суттєвих методико-теоретичних орієнтирів щодо формування та удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагогів ЗДО.

Відповідно до мети визначено такі **завдання статті**:

- здійснити аналіз наукових здобутків з питання організації методичної роботи з підвищення еколого-педагогічної компетентності вихователя ЗДО;
- визначити критерії та показники еколого-педагогічної компетентності вихователя ЗДО;
- розробити і експериментально перевірити модель методичної роботи з підвищення еколого-педагогічної компетентності вихователя ЗДО.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Еколого-педагогічна компетентність – це характеристика педагога, який професійно орієнтований в галузі екологічної освіти дітей, володіє необхідними для вирішення педагогічних завдань компетенціями і готовністю до еколого-педагогічної діяльності. Еколого-педагогічна діяльність передбачає професійну готовність педагога (знання основ екології, шляхів вирішення екологічних проблем, володіння методами і технологіями навчання) та особисту активність (готовність до екологоорієнтованої діяльності, критичність в оцінці результатів діяльності та ін.) [4, с. 95].

Аналіз підходів до вивчення складових професійної компетентності педагога дозволив виділити наступні компоненти в структурі еколого-педагогічної компетентності:

- спеціальна компетентність в галузі екологічної освіти включає знання теорії і методики екологічного виховання дітей дошкільного віку, володіння основними концептуальними положеннями, здатність застосовувати екологічні знання в практичній діяльності з дітьми;
- методична компетентність визначає здатність педагога до реалізації еколого-педагогічної діяльності з дітьми, сформованість комплексу педагогічних і методичних умінь з моделювання, організації, оцінки і корекції процесу екологічного виховання дітей дошкільного віку;

– соціально-психологічна компетентність представляє собою сформованість ціннісних ставлень в галузі еколого-педагогічної освіти, зокрема екологічне ставлення педагога до живої і неживої природи;

– диференційно-психологічна компетентність полягає в тому, що педагог повинен знати і розуміти індивідуальні особливості кожної дитини і уміти здійснювати індивідуальний підхід, вибудовувати оптимальні педагогічно доцільні стосунки з сім'ями вихованців;

– аутопсихологічна компетентність виявляється у здатності виділити і усвідомити досягнення і недоліки власної еколого-педагогічної діяльності, здійснювати рефлексивний аналіз відношень з природним середовищем [4; 5; 6].

Удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагога – процес тривалий, зумовлений цілою низкою чинників, одним із яких є система методичної роботи в закладі дошкільної освіти з даного напрямку [7]. Методична робота, за визначенням Л. Швайки, «це цілісна, система взаємопов'язаних мір, яка спрямована на всебічне підвищення кваліфікації і професійної майстерності кожного вихователя і колективу в цілому» [6, с. 8-9].

Функції методичної роботи визначені у дослідженнях Л. Швайки, Н. Скрипник, Н. Омеляненко, Т. Вареник, Т. Шинкар та інших:

– інформаційно-аналітична функція передбачає аналіз якості освітнього процесу, досягнень передового педагогічного досвіду, рівня професійної компетентності педагогічного колективу та ін.;

– мотиваційно-цільова функція забезпечує постановку конкретних цілей і задач методичної роботи з колективом, самоосвіти педагогів, вивчення новітніх технологій роботи з дітьми та ін.;

– планово-прогностична функція передбачає складання планів методичної роботи, річного плану, основної і додаткової (за необхідності) освітніх програм;

– організаційно-виконавча функція включає забезпечення виконання усіх видів робіт планування в ЗДО, надання методичної допомоги, моніторинг реалізації освітньої програми та ін.;

– контроль-діагностична функція передбачає здійснення поточного контролю (оперативного і тематичного), проміжкового і підсумкового моніторингу, тощо;

– регулятивно-корекційна функція забезпечує оперативну допомогу педагогам, підвищення кваліфікації, підготовку до атестації та ін. [3; 6, с. 12-14; 8, с. 22; 9; 10].

У ході дослідження було проведено експериментальну роботу, в якій брали участь педагоги ЗДО (26 осіб). Метою констатувального етапу дослідження було виявлення рівня сформованості еколого-педагогічної компетентності педагогів за такими показниками: знання основ екології як науки, конкретних шляхів вирішення екологічних проблем, володіння сучасними методами і технологіями екологічної освіти дітей, уміння створювати екологічне предметно-просторове середовище, володіння комплексом професійних умінь. Для роботи з вихователями було розроблено анкету, яка включала

питання: «Які глобальні екологічні проблеми Вам відомі?», «Які шляхи формування екологічної культури педагога? Батьків?», «Яку роль відіграє спілкування вихователя з дітьми в повсякденному житті для екологічного виховання?», «Які труднощі Ви відчуваєте під час організації екологічної роботи з дітьми дошкільного віку?», «На які чинники Ви орієнтуєтеся під час створення екологічного предметно-просторового середовища в групі і на ділянці ЗДО?» та ін. Результати анкетування педагогів виявили перевагу низького (68%) та середнього (32%) рівнів сформованості екологічної компетентності.

Основними критеріями для виявлення рівнів доцільно віднести:

1. Орієнтацію в екологічних проблемах сучасності в масштабах регіону, держави, планети.
2. Знання основних завдань, змісту, методів екологічного виховання дітей.
3. Володіння сучасними технологіями екологічної освіти (дослідницька діяльність, інформаційні, проєктні, ігрові технології та ін.).
4. Уміння організовувати екологічне предметно-просторове середовище відповідно до вікових особливостей дітей, нормативних вимог та екологічного підходу.
5. Уміння здійснювати роботу з батьками вихованців з екологічного виховання дітей на основі сучасних інтерактивних форм взаємодії.

Вихователі, віднесені до низького рівня, не можуть вказати екологічні проблеми сучасності, мають труднощі у плануванні і проведенні роботи з батьками з екологічної тематики, не володіють технологіями і методами екологічної освіти дошкільників, відчувають труднощі в побудові екологічного предметно-просторового середовища.

До середнього рівня сформованості еколого-педагогічної компетентності віднесені педагоги, які змогли охарактеризувати в загальних рисах екологічні проблеми свого регіону, країни, планети; використовують переважно традиційні форми співробітництва з батьками; володіють основними технологіями екологічної освіти дітей дошкільного віку, вміють облаштовувати екологічне середовище.

Високий рівень сформованості еколого-педагогічної компетентності у педагогів, які впевнено орієнтуються в екологічних проблемах, можуть розповісти про них дітям; володіють сучасними технологіями екологічного виховання дітей, у тому числі інформаційно-комунікаційними, доцільно проєктують роботу з батьками вихованців, виявляють творчість в організації екологічної предметно-просторового середовища в групі і на ділянці ЗДО.

Організовані в ході дослідження спостереження відкритих заходів з дітьми різних вікових груп (заняття, прогулянки, ігри природничого змісту, праця у природі) підтвердили отримані під час анкетування дані. Результати опитування батьків вихованців засвідчили домінування низького рівня зацікавленості батьків питаннями екологічного виховання дітей. На думку більшості батьків, ознайомлення з природою – завдання не першочергове, оскільки потрібно більше уваги приділяти питанням підготовки дітей до шкільного навчання.

Наступний етап дослідження був спрямований на розробку і апробацію моделі удосконалення рівня еколого-педагогічної компетентності педагогів закладів дошкільної освіти, які увійшли до експериментальної групи.

Завдання формувального етапу дослідження:

1. Удосконалення системи знань педагогів з теорії та методики екологічної освіти дітей дошкільного віку.
2. Формування умінь педагогів організувати екологічно орієнтовані види діяльності дошкільників, залучати батьків до участі в освітньому процесі.
3. Формування умінь створювати оптимальне освітнє середовище для дітей дошкільного віку з метою вирішення завдань екологічного виховання.
4. Активізація прагнення педагогів до саморозвитку та самоосвіти.

Під час проведення формувального етапу експерименту нами було враховано основні підходи щодо організації методичної роботи в ЗДО [5; 11], запропоновані напрями удосконалення методичної роботи в ЗДО, ефективні форми методичної роботи з вихователями [12], спрямовані на удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагогів.

Методична роботи на формувальному етапі здійснювалася відповідно принципів:

- Принцип актуальності. Оновлення методичної роботи відповідно вимог дошкільної освіти і вимогам до професійної компетентності педагогів в галузі екологічного виховання дітей дошкільного віку.
- Принцип єдності теорії і практики. Теорія і практика методичної роботи тісно взаємопов'язані, спираються на сучасні досягнення психології і дошкільної педагогіки.
- Принцип науковості. Модель побудови методичної роботи з підвищення еколого-педагогічної компетентності педагогів ґрунтується на наукові дослідження в галузі управління дошкільною освітою і технології екологічної освіти дошкільників.
- Принцип системності і комплексності. Методична робота включає комплекс взаємопов'язаних компонентів: діагностика, визначення мети, етапи роботи, зміст, форми і методи, засоби.
- Принцип наступності і неперервності. Зміна типів методичної роботи відбувається з опорою на уміння, які сформовані на попередніх етапах.
- Принцип масовості передбачає охоплення усіх педагогів ЗДО різними формами методичної роботи впродовж навчального року.
- Принцип індивідуального підходу. Задоволення професійних потреб кожного вихователя, врахування індивідуального рівня професійної компетентності, його зміни.
- Принцип неперервної самоосвіти педагогів. Грамотно організований процес самоосвіти педагогів ЗДО, який передбачає самостійну підготовку до проведення різних форм методичної роботи.
- Принцип креативності. Вирішення освітніх завдань, пошук педагогами нових методик і технологій, нестандартних способів їх вирішення.

Ефективність і якість удосконалення еколого-педагогічної компетентності педагогів залежить, перш за все, від правильного вибору форм методичної роботи і побудови системи їх реалізації. Серед різних форм методичної роботи слід виділити:

Індивідуальні форми: портфоліо вихователя, тестування, анкетування, консультації, ведення блогу, наставництво, атестація та ін.

Групові форми роботи: семінар, семінар-практикум, дискусія, майстер-клас, тренінг, ділова гра, мозковий штурм, творча група, відкритий показ, методична секція, аналіз конкретних ситуацій, тощо.

Фронтальні форми методичної роботи: виставка, педагогічна рада, педагогічний сайт і форум в мережі Інтернет, конкурс педагогічної майстерності та ін.

Крім того, форми методичної роботи диференціюються в залежності від того, де здійснюється робота та який контингент педагогів охоплює. Відповідно виділяють локальні форми методичної роботи, які охоплюють педагогів всередині одного конкретного ЗДО; інтегративні форми, які об'єднують педагогів кількох закладів одного району та інтерактивні форми методичної роботи, в яких беруть участь педагоги різних районів, міст чи навіть країн, наприклад, науково-практичні конференції.

Формувальний експеримент включав кілька етапів.

Перший етап – теоретичний. Мета – стимулювати мотивацію педагогів до підвищення рівня еколого-педагогічної компетентності, розвиток адекватної професійної самооцінки, розширення професійно-методичних знань з теорії та методики екологічної освіти дітей дошкільного віку. Під час теоретичного етапу було проведено ряд методичних заходів: круглий стіл «Найголовніше в екологічному вихованні дітей», ділова гра «Екологічна вітальня», виставка науково-популярної, методичної і дитячої літератури природознавчого і екологічного змісту. Бесіда про природу як джерело пізнання та зміцнення здоров'я дітей була продовжена складанням екологічного кластера, вирішенням педагогічних задач, конкурсом «Які рослини і тварини передбачають погоду» та ін. Метою цих заходів було удосконалення теоретичних знань вихователів з проблем екологічного виховання дітей дошкільного віку.

Другий етап – методичний. Мета – сприяти удосконаленню професійних умінь у вирішенні завдань екологічного виховання дітей. Під час цього етапу були проведені: лекція «що таке педагогічна технологія в екологічному вихованні дошкільників?», семінар-практикум «Новітні технології екологічного виховання дошкільників», цикл консультацій з питань специфіки організації екологічного середовища в різних вікових групах, роботи в творчих групах, розробка та аналіз екологічних проєктів, складання тематичних буклетів для батьків, майстер-клас зі створення екологічного міні-музею. Перераховані форми організації методичних заходів та їх зміст виявилися найбільш ефективними у процесі формування професійних умінь педагогів, а саме: уміння проводити екологічні акції з дошкільниками, планувати проєктну діяльність відповідно віку дітей та сезону, розробляти і оформлювати комп'ютерні презентації для дітей на природничу тематику, відбирати зміст і найбільш оптимальні форми роботи із залученням батьків вихованців до еколого-педагогічної діяльності з дітьми, створювати екологічні середовища та ін.

Третій етап – аналітичний. Мета – оцінка результативності здійсненої методичної роботи з проблеми екологічного виховання дітей дошкільного віку. Особлива роль на цьому етапі надавалася колективному перегляду серії відкритих заходів у різних вікових групах: спостереження, праця в екологічному центрі (лабораторії), узагальнююча бесіда про осінь, досліди з повітрям з наступним аналізом та обговоренням. Ділова гра «Наші досягнення» з метою закріплення та активізації отриманих даних проходила як змагання двох команд педагогів, складання і відгадування кросвордів про лікарські рослини, розробка екологічного стенду для батьків.

Аналіз результатів контрольного етапу експерименту засвідчив, що рівень еколого-педагогічної компетентності педагогів експериментальної групи відповідає середньому та високому, педагоги контрольної групи виявили низький та середній рівень. Отримані результати представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльні результати контрольного етапу експерименту

Рівень	Експериментальна група		Контрольна група	
	к-сть	%	к-сть	%
Високий	8	31	–	–
Середній	14	53	10	39
Низький	4	16	16	61

За результатами діагностики, рівень еколого-педагогічної компетентності педагогів експериментальної групи помітно підвищився. Так, 31% (8 педагогів) засвідчили високий рівень сформованості еколого-педагогічної компетентності. Збільшилася кількість педагогів експериментальної групи, віднесених до середнього рівня, – з 31% до 53%. Кількість педагогів з низьким рівнем компетентності зменшилася з 69% до 16%. В контрольній групі показники залишилися практично на тому самому рівні.

Таким чином, на основі отриманих результатів можна зробити висновок, що здійснена методична робота з педагогами дозволила підвищити рівень еколого-педагогічної компетентності педагогів закладів дошкільної освіти.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

За результатами дослідження нами встановлено, що методична робота з підвищення еколого-педагогічної компетентності педагогів дозволяє сформувати професійні уміння педагогів в галузі екологічного виховання дітей дошкільного віку, удосконалювати професійні знання про сучасні завдання, зміст, умови, методи, форми організації та технології роботи з дітьми та батьками з питань екологічного виховання дошкільників, стимулювати готовність до самоосвіти та підвищення рівня компетентності. Ефективність запропонованої моделі перевірено експериментальним

шляхом та доведено її продуктивність. Представлений у статті досвід може бути використаний у системі методичної роботи закладів дошкільної освіти.

Перспективи подальших досліджень стосуються питань формування у педагогів закладів дошкільної освіти здатності до системного використання спостережень і дослідів у ході екологічного виховання дітей дошкільного віку як чинників розвитку їх екологічної відповідальності і важливого аспекту компетентної еколого-педагогічної діяльності фахівця.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. БКДО: новий стандарт дошкільної освіти, 2021. Доступно: <<https://www.pedrada.com.ua/article/2895-bkdo-2020-prokt-novogo-standartu-doshklno-osvti>> [Дата звернення 2 Вересня 2021].
2. Трубник, І. В., 2009. Підготовка майбутніх вихователів до формування екологічно мотивованої поведінки старших дошкільників: автореф. дисерт. на здобуття наук. ступеня к.п.н. Ялта, 23.
3. Беленька, Г. В., 2011. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу: монографія. Київ, 320.
4. Лисенко, Н. В., 1996. Деякі аспекти вирішення проблеми еколого-педагогічної підготовки фахівців дошкільного профілю у світовій науковій думці. Збірник «Удосконалення професійної підготовки спеціалістів дошкільного профілю». Упор. А. В. Артемова, Н. В. Лисенко. Київ, 93-107.
5. Жерносек, І. П., 2000. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти: монографія. Київ, 124.
6. Методична робота в ДНЗ, 2007. Упоряд. Л. А. Швайка. Харків, 288 с.
7. Шинкар, Т., 2021. Напрями вдосконалення методичної роботи в закладах дошкільної освіти. Збірник наукових праць ЛОГОС. Доступно: <<https://doi.org/10.36074/logos-12.11.2021.v3.01>> [Дата звернення 25 Серпня 2021].
8. Скрипник, Н. І., 2019. Методична робота в дошкільній освіті: навч.-метод. посіб. Умань, 108.
9. Омеляненко Н., 2009. Вихователь-методист: вимоги до посади. Вихователь-методист дошкільного закладу, 1, 20-25.
10. Вареник, Т. І., 2014 Роль методичної служби в дошкільній освіті на регіональному рівні, Миколаїв, ОППО, 17.
11. Коваленко, О., Кирилова, І., 2020. Методичний супровід педагогів як засіб підвищення якості сенсорно-пізнавального розвитку дітей у ЗДО. Молодий вчений, 7(83), 35-39.
12. Половіна О., Савінова, Н., 2018. Методичний тиждень, або Лайфхаки методичного супроводу педагогів. Вихователь-методист дошкільного закладу, (12), 4-12.

MANAGEMENT OF METHODOLOGICAL WORK TO BUILD ECOLOGICAL AND PEDAGOGICAL COMPETENCE OF THE NURSERY SCHOOL TEACHER

Tetiana Babiuk,

Ph.D in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of preschool education
Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohienko University
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7199-1951>
tanja17@email.ua

Abstract. The article is dedicated to the issue of management of methodological activities aimed at the improvement of the ecological and pedagogical competence of the nursery school teachers. Practice has proven that a multiple-aspect educational work with a preschooler advances demands to personal qualities and deep professional's background, in particular to one's ecological and pedagogical activity and gradual improvement of professional skills. The author studies the essence and the structure of the term "ecological pedagogical competence" of the nursery school teacher, identifies ways and means of improving this competence in the course of professional activity. It is stressed that the teacher's ecological and pedagogical competence improvement is a long-term process, induced by multiple factors, among which the methodological work in the nursery school has the lead as the basic form of pedagogical expertize and proficiency improvement. The article conducts an analysis of methodological features in preschooler's ecological education issues. On the basis of theoretical studies, the author identifies criteria and values of ecological and pedagogical competence of the nursery school teacher and offers means for improving the teachers' ecological and pedagogical competence as a part of the nursery school methodological working process. The efficiency of the suggested model has been experimentally proven. The experience offered in the article can be used in the nursery school methodological approach. Directions for further research mostly concern issues of improving the nursery school teachers' abilities to systemic use of observations and experiments during the ecological education of the preschoolers as development factors in the ecological awareness and as an important part of the professional's ecological and pedagogical competent work.

Keywords: pre-school education; methodological work; educational space; educational technology; ecological and pedagogical competence; ecological awareness.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. *BKDO: novyi standart doshkilnoi osvity*, 2021 [BKDO: a new standard of preschool education]. Dostupno: <<https://www.pedrada.com.ua/article/2895-bkdo-2020-prokt-novogo-standartu-doshklnu-osvti>> [Data zvernennia 2 Veresnia 2021].
2. Trubnyk, I. V., 2009. *Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do formuvannia ekolohichno motyvovanoi povedinky starshykh doshkilnykiv* [Preparation of future educators for the formation of environmentally motivated behavior of older preschoolers]: *avtoref. dysert. na zdobuttia nauk. stupenia k.p.n. Yalta*, 23.
3. Bieliienka, H. V., 2011. *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti suchasnoho vykhovatelja doshkilnoho navchalnoho zakladu* [Formation of professional competence of a modern educator of a preschool educational institution]: monohrafiia, Kyiv, 320.
4. Lysenko, N. V., 1996. *Deiaki aspekty vyrishennia problemy ekoloho-pedahohichnoi pidhotovky fakhivtsiv doshkilnoho profilu u svitovii naukovii dumtsi* [Some aspects of solving the problem of ecological and pedagogical training of preschool specialists in world scientific thought], *Zbirnyk «Udoskonalennia profesiinoi pidhotovky spetsialistiv doshkilnoho profilu»*. Upor. A. V. Artemova, N. V. Lysenko, Kyiv, 93-107.
5. Zhernosek, I. P., 2000. *Naukovo-metodychna robota v navchalnykh zakladakh systemy zahalnoi serednoi osvity* [Scientific and methodical work in educational institutions of the general secondary education system]: monohrafiia. Kyiv, 124.
6. *Metodychna robota v DNZ*, 2007 [Methodical work in a preschool educational institution], Uporiad. L. A. Shvaika. Kharkiv, 288.
7. Shynkar, T., 2021. *Napriamy vdoskonalennia metodychnoi roboty v zakladakh doshkilnoi osvity* [Directions for improving methodological work in preschool education institutions]. *Zbirnyk naukovykh prats ΛΟΗΟΣ*. Dostupno: <<https://doi.org/10.36074/logos-12.11.2021.v3.01>> [Data zvernennia 25 Serpnia 2021].
8. Skrypnyk, N. I., 2019. *Metodychna robota v doshkilnii osviti* [Methodical work in preschool education]: navch.-metod. posib. Uman, 108.
9. Omelianenko, N., 2009. *Vykhovatel-metodyst: vymohy do posady* [Educator methodologist : requirements for the position], *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu*, 1, 20-25.
10. Varenyk, T. I., 2014. *Rol metodychnoi sluzhby v doshkilnii osviti na rehionalnomu rivni* [The role of methodical service in preschool education at the regional level]. Mykolaiv, OIPPO, 17.
11. Kovalenko, O., Kyrylova, I., 2020. *Metodychnyi suprovid pedahohiv yak zasib pidvyshchennia yakosti senso-no-piznavalnoho rozvytku ditei u ZDO* [Methodical support of teachers as a means of improving the quality of sensory and cognitive development of children in preschool institution], *Molodyi vchenyi*, 7(83), 35–39.
12. Polovina, O., Savinova, N., 2018. *Metodychnyi tyzhden, abo Laifkhaky metodychnoho suprovodu pedahohiv* [Methodical week, or Lifehacks of methodical support of teachers], *Vykhovatel-metodyst doshkilnoho zakladu*, (12), 4–12.